

Besprekingsverslag

nummer	4	project	Afvalwater Noorderhaven
datum	13 juli 2011	projectnr.	240036
plaats	Groningen	onderwerp	Werksessie II met WCG
opsteller	Suzan Vos	vakgroep	Water
autorisator	Christiaan Schrijver	paraaf	

Tolhuisweg 57
HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA Heerenveen
T (0513) 63 45 67
F (0513) 63 33 53
info@oranjewoud.nl

aanwezig	namens	verzendlijst	afwezig
Anne Helbich	Gemeente Groningen	Hans de Vries (waterschap	
Kees Muller	Gemeente Groningen	Noorderzijlvest)	
Anke Jellema (vz)	Oranjewoud	Jan Egberts Eleveld	
Christiaan Schrijver (PL)	Oranjewoud	(Waterschap Hunze en	
Suzan Vos (not)	Oranjewoud	Aa's)	
Klaas Koetje	WCG	Anton Drost, Imke de Vries	
Gert-Jan Braas	WCG	Hans Brink, Paula	
Ed Lankhorst	WCG	Zeldenrust, Robert van der	
		Kroef, Dries Jansma	
		(Gemeente Groningen)	

I. Aanleiding

Sinds 2009 mogen (woon)schepen hun afvalwater niet meer rechtstreeks lozen op het oppervlaktewater naar aanleiding van wetsveranderingen. Dit is voor de gemeente Groningen aanleiding geweest om vanaf 2008 de ca. 430 woonschepen met ligplaatsvergunning aan te sluiten op de riolering. Hierbij financiert de gemeente zowel de voorziening op het schip als op de wal.

Ongeveer 60 woonschepen lozen nog ongezuiverd op het oppervlakte water. Een groot deel van deze schepen liggen in de vrijhaven de Noorderhaven. De status 'vrijhaven' geeft aan dat de schepen nog varen en geen ligplaats hebben. De gemeente beseft dat het beleid en de aanpak dat is toegepast bij woonschepen met ligplaats niet toepasbaar is voor de schepen in de Noorderhaven. Daarom stelt de gemeente Groningen in samenwerking met ingenieursbureau Oranjewoud nieuw beleid op om woonschepen in de Noorderhaven te voorzien van een afvalwatervoorziening. Dit op te stellen beleid met betrekking tot afvalwatersanering dient geïntegreerd te worden in het beleid van de herinrichting van de Noorderhaven omdat ook de aanleg van walinstallaties ten behoeve van de afvalwatersanering in het project herinrichting Noorderhaven meegenomen zal worden.

II. Doel

Het doel van proces dat door de gemeente Groningen en Ingenieursbureau Oranjewoud is opgezet is:
Opstellen van een gedragen en handhaafbaar beleidstuk met betrekking tot de afvalwatersanering in de Noorderhaven.

III. context van werksessie

De gemeente heeft samen met het waterschap en Oranjewoud in een eerste werksessie de (technische) mogelijkheden verkend en de eisen en randvoorwaarden, die aan een afvalwatervoorziening in de Noorderhaven, gesteld worden.

In een tweede werksessie zijn de technische maatregelen besproken met het WCG. De gemeente schets het gewenste toekomstbeeld en de eisen die door de gemeente en het waterschap gesteld zijn. De gemeente wil het WCG meenemen in het proces en de inhoud van het beleidsproces. De technische maatregelen voor afvalwater zijn besproken en getoetst bij het WCG en de wensen zijn geïnventariseerd.

In dit verslag is een samenvatting weergegeven van de tweede werksessie en de reacties daarop van het WCG en de gemeente.

Handelsregister Leeuwarden 29021830 ingeschreven onder Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. btw.nr. NL008025125B03
Vestigingen in Heerenveen / Assen / Schoonebeek / Deventer / Almere / Capelle a/d IJssel / Goes / Oosterhout / Geleen

IV. Uitgangspunten voorbereiding

In de eerste werksessie zijn de volgende uitgangspunten bepaald door de gemeente en het waterschap:

- De Noorderhaven is een 'vrijhaven' met varende schepen. De exacte definitie van 'varend' wordt momenteel nog gedefinieerd. Er wordt door de gemeente Groningen momenteel een nieuw regime voor ligplaatsen in de Noorderhaven opgesteld (eisen t.a.v. uitstraling, maatvoering, etc).
- De huidige woonboten in de Noorderhaven worden gelijk behandeld als de overige 430 woonboten in Groningen.
- De huidige schepen in de Noorderhaven kunnen niet naar een lozingspunt varen.
- Voor de schepen in de Noorderhaven, die er tot een bepaalde peildatum lagen, wordt door de gemeente een voorziening getroffen voor het volledige zuiveren van afvalwater (grijs en zwart afvalwater).
- De gemeente bekostigt de afvalwatervoorzieningen.
- In de toekomst dienen alle varende schepen in de Noorderhaven te zijn voorzien van een vuilwatertank, ook schepen die voor het eerst in de Noorderhaven liggen.
- De belangenorganisaties en omwonenden worden vroegtijdig betrokken bij de keuze voor afvalwatervoorzieningen.
- Per woonschipeigenaar wordt een 'afkoopregeling' afgesproken bij 'vroegtijdig' vertrek uit de Noorderhaven, nadat er op kosten van de gemeente Groningen een afvalwatervoorziening op het betreffende schip is aangelegd.

V. Haalbare technische mogelijkheden

De onderstaande maatregelenpakketten zijn naar voren gekomen als passende maatregelen voor de huidige woonschepen. De maatregelenpakketten zijn rangordelijk weergegeven met het meest wenselijke maatregelpakket bovenaan en het minst gewenste maatregelpakket onderaan. De werkzaamheden op de schepen betreffen maatwerk per schip en het is dan ook niet mogelijk één maatregelpakket te kiezen voor alle schepen in de Noorderhaven. Dat betekent dat de gemeente per individueel schip gaat bekijken of de eerste variant mogelijk is en zo niet de tweede en zo voorts.

1. Volledig afvoeren van afvalwater van vuilwatertank naar pompunit op de wal (riool)

Bij deze optie wordt geen vaste aansluiting gemaakt naar de wal, zoals in de rest van de stad, maar wordt een vuilwatertank (voor alle afvalwater) op het schip geplaatst, die geleegd kan worden door een pompunit op de wal. Het betreffen pompunits met uittrekbare slangen welke gezamenlijk dekkend zijn voor de gehele haven. Dit systeem is wat betreft werking en functionaliteit vergelijkbaar met de aanvoer van schoon water en daarom makkelijk inpasbaar in de gebiedspecifieke situatie. Een mogelijke variant op deze maatregel is dat de vuilwatertank geleegd wordt d.m.v. een afvalwaterboot die periodiek langs de woonschepen komt varen (wordt nader onderzocht).

2. Volledig zuiveren van afvalwater met in IBA op het schip

Als een aansluiting van het schip op het rioolstelsel niet haalbaar is, omdat het schip vaak dagen lang vaart zonder een haven aan te doen, dan kan het schip voorzien worden van een IBA (Individuele Behandeling van Afvalwater). Een IBA op de wal of op een steiger vindt de gemeente geen passende oplossing voor een haven. Het geeft teveel onderhoud, het is voor de beeldkwaliteit van de haven niet bevorderlijk en het beperkt de mobiliteit van de schepen. Een IBA een duurdere optie ten opzichte van het volledig afvoeren op de wal. Ook is het ruimtebeslag groter. Wel kan het schip varen met de IBA.

3. Zwart afvalwater afvoeren naar het riool

Indien zowel een aansluiting op de wal als het installeren van een IBA niet mogelijk is, wegens de slecht toegankelijke afvoeren van afvalwater op het schip, dan wordt het zwarte water (van de toilet) afgevoerd naar het rioolstelsel d.m.v.

pompunits. Het is geen optimale oplossing voor afvalwaterverwerking, omdat grijs water wordt alsnog op het oppervlaktewater geloosd. Voor deze optie is ruimte nodig voor een vuilwatertank voor zwart water.

4. Zwart water zuiveren in een droogtoilet

Als laatste optie wordt het zwarte water (van de toilet) gezuiverd middels een droogtoilet. Dit is een voorziening waarbij geen spoeling vereist is en geen afvaltank nodig is. Het geeft dus een beperkt ruimtebeslag en de afvoeren van afvalwater op het schip hoeven niet samengebracht te worden. Het is geen optimale oplossing voor afvalwaterverwerking, omdat grijs water wordt alsnog op het oppervlaktewater geloosd.

VI. Reactie van het WCG

Het WCG heeft de volgende reacties gegeven op de mogelijke maatregelen van de gemeente en het waterschap:

1. De commissie is in een vooroverleg tot de zelfde technische mogelijkheden gekomen. Zij zijn het dus eens met de mogelijke maatregelen.
2. De voorkeursvariant van het WCG is mogelijk optie 2, namelijk zuiveren m.b.v. een IBA. De meningen binnen het WCG zijn hierover verdeeld. Individuele belangen en wensen spelen hierbij een rol.
3. Het afvalwatersysteem moet gebruiksvriendelijk zijn in aanleg, gebruik (o.a. frequentie van handelingen) en beheer. Denk hierbij ook aan de jaargetijden. In de winter en herfst is een handeling vaak lastiger dan in de zomer.
4. Het afvalwatersysteem moet betaalbaar zijn en nieuwe schepen moeten gemakkelijk kunnen aansluiten. Ook kosten voor gebruik en beheer en onderhoud.
5. Technische aandachtspunten zijn:
 1. geen zware 220 V pomp aan boord maar max. 24 V
 2. een overloopsysteem op het schip wordt noodzakelijk geacht en dus de kans op illegale lozing groter bij een gebruikintensief systeem
 3. kijk naar het type aansluiting in de rest van Nederland
6. De communicatie naar de belangenorganisaties en bewoners kan beter dan in voorgaande processen.
7. Het WCG wijst op de handhaving van afvalwaterlozing op het oppervlaktewater door de gemeente/het waterschap.
8. Maatregel 1: kijk naar de technische haalbaarheid (o.a het boren in de kademuur).
9. Maatregel 2: gebruiksvriendelijk ("geen omkijken naar"), ook mogelijk voor varende schepen.
10. Bij voorkeur een afkoopregeling (eenmalig bedrag voor aanleg van een afvalwatersysteem).
11. Het WCG benadrukt dit project niet te willen koppelen aan de overige plannen in de Noorderhaven omdat zij van mening is dat dit project , in vergelijking met de overige plannen, snel te realiseren is.

VII. Reactie gemeente

De gemeente heeft de volgende reacties gegeven op de reacties van het WCG:

1. Het afvalwatersysteem moet beheerbaar zijn voor de gemeente en het waterschap en het moet bedrijfszeker zijn. Het afvalwater moet gezuiverd worden (afgevoerd) en niet ongezuiverd worden geloosd. Het waterschap is wettelijk verplicht te handhaven, maar zij kan de gemeente mandateren de handhaving uit te voeren.
2. De gemeente stelt een peildatum (in 2009) voor de schepen die in aanmerking komen voor de afvalwatervoorziening. Dit is eerder met de eigenaren van de schepen afgesproken. Ook geldt er een overgangsregeling voor de schepen die de Noorderhaven verlaten en in aanmerking komen voor een vaste ligplaats. Zij komen (bij voorkeur) in aanmerking voor de voorziening zoals de 430 woonschepen. De gemeente bepaalt deze regeling en communiceert dit met het WCG.

VIII. Afspraken en planning

1. Het WCG stelt vragen over de overgangsregeling voor mensen die nu in de Noordehaven liggen en voor uitvoering van het toekomstige beleid in de Noorderhaven verplaatsen naar een vaste ligplaats. Dit is maatwerk en daarom moet per individueel geval contact worden gezocht met de gemeente (Imke de Vries). Voor ieder individueel geval wordt een passende opmerking gevonden.
2. De gemeente maakt een verslag van de werksessie en stuurt dit aan de WCG. De WCG bespreekt dit met haar achterban in september (eventueel) in het bijzijn van de gemeente.
3. Na de informatiebijeenkomst van het WCG (en leden) wordt de beleidsnotitie opgesteld en besproken met het WCG.

